

**ישיבת הוועדה השנייה בראשות השופט עמית בנושא הערות לשכת עורכי
הדין לרפורמה בתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ח-2018**

נוכחים: השופט יצחק עמית, השופטת מיכל הירשפלד, פרופ' טליה איינהורן, ד"ר
אסף פוזנר, עו"ד לירון בנית ששון, עו"ד רועי גרוסברגר, עו"ד מרגנית לוי.

להלן תרשומת הנושאים שעלו ביום 1.9.19 (ישיבה מס' 2):

להלן ההערות:

1. **טופס 1-** הציג נוסח מוצע לוס"ר אשר כולל את התיקונים הבאים:
 - א. שינוי ברירת המחדל לגבי מידע גנטי/גניקולוגי/פסיכיאטרי כך שאלה יוחרגו ככלל מכתב הוס"ר אלא אם כן אושר למסרם במפורש בהמשך.
 - ב. הגבלת הוס"ר לתקופה של חצי שנה כך שיהיה צורך לבקש מבית המשפט להאריך את תוקפו.
 - ג. הגבלת תוקף הוס"ר לקבלת מסמכים שנערכו 10 שנים לפני החתימה על הוס"ר.
 - ד. הסרת התוספת שלפיה כתב הוויתור יחייב את העיזבון.
 - ה. תקנה 15(3) – עיגון מפורש של האפשרות להגיש "בקשה לפטור את התובע ממתן כתב ויתור סודיות רפואית".
2. **תקנה 10(11)-** הדרישה לפירוט בדבר קיומו של הליך נוסף. נטען כי הנוסח הקיים רחב מדי והוצעו לגביו התיקונים הבאים:
 - א. **מציע** את הנוסח הבא: "דבר קיומו של הליך נוסף בבית משפט או בבית דין, שהתובע הוא צד לו ואשר דן באירוע נשוא התביעה (או: בקשר לאותה מסכת עובדתית)".
 - ב. **מציעה** להוסיף בסיפא "בין אם נסתיים ההליך ובין אם לאו".
 - ג. **מבקש** להציג דרישה זהה לנתבע.
- **הערה:** בשלב זה של הישיבה **הקריאה לחברי הוועדה מסמך שערכה. להלן תמצית הדברים שעלו:**
3. **המעבר מכללים לעקרונות** פוגע בוודאות והדבר מותיר בידי בית המשפט שיקול דעת רחב. בנסיבות אלה, מוצע לבטל את צו בתי המשפט (סוגי החלטות שלא תינתן בהן רשות ערעור), תשס"ט-2009, ללא הגבלת זמן, עד שהמערכת תתייצב.
4. **לא נקבע בתקנות סד זמנים לבית המשפט למתן פסק דין כפי שהיה קבוע קודם** לכן בתקנות הקיימות (30 ימים) ויש לשוב ולקבוע זאת. אפשר גם לקבוע פרק זמן ארוך יותר של 90 ימים אבל יש להגביל את השופטים כפי שמוגבלים הצדדים.

5. הסמכת אדמיניסטרטורים (מזכיר משפטי ועוזר משפטי) לקבל החלטות שיפוטיות מעוררת קשיים חוקתיים.

6. הסמכת מנהל בתי המשפט לקבוע הוראות שמוסמך שר המשפטים לקבוע על פי חוק בתי המשפט מעוררת קושי.

7. צפויה להתעורר מחלוקת לגבי מעמד הפסיקה שניתנה עד היום.

8. השפעת הרפורמה על עתירות מנהליות ודברי חקיקה אחרים שמפנים לתקסד"א. [הערה: נמסר לנציגי הלשכה כי משרד המשפטים שוקד על כך].

9. עקרונות היסוד (תקנות 1-5): הוצע נוסח חלופי לעקרונות היסוד. להלן ההערות-

א. תקנה 1- העקרונות סותרים זה את זה. יש להעמיד בראש את תכלית התקנות, שהיא צריכה להיות- "לדון דין אמת לאמיתו".

ב. תקנה 2- תקנה זו מיותרת וככל שתיוותר על כנה יש לכלול בה את החובה של בית המשפט להבטיח שוויון מהותי.

ג. תקנה 3(א)- מעבירה סמכות רחבה מדי לבית המשפט העומדת בניגוד לשיטת המשפט האדוורסרית.

ד. תקנה 3(ב)- יש להטיל את התפקיד של העמדת הפלוגות האמתיות בין הצדדים על בית המשפט.

ה. תקנה 4- שימוש לרעה בהליך משפטי- נוסח רחב מדי "המזמין" התנהגות שרירותית של בתי המשפט. בנוסף, יש להחיל אותה הסנקציה של מחיקת תביעה (תקנה 42) גם על כתב הגנה. [הערה: השופט עמית ציין כי הסנקציה של מחיקת עבור התובע פירושה הגשת תביעה מחדש בשילוב הוצאות (תשלום אגרה מחדש). הסנקציה עבור הנתבע חמורה בהרבה- מתן פסק דין].

ו. תקנה 5- בית המשפט אמור להגיע לתוצאה הנכונה בין הצדדים להליך ולא לעסוק באיזון אינטרסים.

10. הגדרות-

א. המילה "חוק" מופיעה בלי שהוגדר כי מדובר בחוק בתי המשפט. [הערה: לירון הפנתה את פרופ' איינהורן להגדרת "חוק בתי המשפט" כ"חוק" בפתח התקנות].

ב. בוררות- ההגדרה איננה מלאה ואינה כוללת התייחסות לבוררות חוץ. [הערה: לירון הבהירה לפרופ' איינהורן שכשכתוב בתקנות "כמשמעותה בחוק הבוררות" הכוונה היא שכל ההסדרים נכללים, לרבות ההסדר הנוגע לבוררות חוץ].

ג. גישור- החרגת הליך גישור כנימוק המצדיק שינוי מועד דיון תפגע בהכרח במוסד הגישור (יש להגביל זאת לחצי שנה); התקנות סותרות את סעיף 79ד

לחוק בתי המשפט; יש לאפשר מתן הודעה חד צדדית בידי שחקנים חוזרים (עירייה, בנק, מדינה, חברות ביטוח וכו') בדבר העדר עניין מטעם בהשתתפות בגישור.

ד. דין זר- צריך לכלול גם משפט בינלאומי.

ה. החלטה- אין הבחנה בין החלטה טכנית למהותית וזה מקשה גם על איתור החלטות.

ו. הליך- אין הגדרה ונשאל אם זה מתייחס גם לערעור. [הערה: הובהר לנציגי הלשכה שהתשובה לכך היא חיובית].

ז. אין צורך בהגדרת חוקים שונים. [הערה: הוסבר לנציגי הלשכה שאלו כללי הנוסח במחלקת חקיקת משנה וזו הדרך המקובלת מאז ומתמיד לאזכור חקיקים].

ח. כתב טענות- הגדרה רחבה ביותר המייצרת הגדרה מעגלית בשילוב הגדרת המונח "מסמך".

ט. מומחה- חסרה התייחסות למומחה במשפט בינלאומי.

י. מזכיר משפטי- יש בעיה בתפקידים שנמסרו לו ובאופן מינויו.

יא. מגננון חלופי ליישוב סכסוך- אין צורך בהגדרה.

יב. מסמך- אין צורך בהגדרה.

יג. מסמך מהותי- הגדרה לא ברור ואם מסמך הוא חלק מעילת התביעה אז יש שיניחו שהוא נמנה עם מספר העמודים שמותר להגיש.

יד. מספר זהות- הגדרה לא ברורה. לא ברור מהם פרטי זיהוי מספיקים אחרים, אם ישנם.

טו. מען- ההגדרה מפנה באופן חלקי לחוק מרשם אוכלוסין ואין הגדרת מען של תאגיד. [הערה: הוסבר שאין צורך בכך מכיוון שההמצאה למען של תאגיד נכללת בתקנה 163(ה)].

טז. נכס- לא נזכר "חוב". [הערה: הוסבר שחוב של אדם הוא זכות של אדם אחר].

יז. סעד זמני- יש לכלול גם האפשרות לבקש סעד זמני במקרים שהתביעה מתנהלת במדינה זרה אך מבקשים את הסעדים הזמניים בישראל.

יח. עילת תביעה- הגדרה בעייתית. בפועל, יש שתי הגדרות. האחת הנוגעת למסכת העובדתית שמקימה את העילה, והשנייה- העילה המשפטית עליה מבוססת התביעה.

11. תקנה 7 – סמכות מקומית- מציעים לחזור להסדר הקודם הכולל חלופות שונות ולחילופין הציע XXXXXXXXXX לקבוע שלכל בתי המשפט יש סמכות שיפוט לפי בחירת התובע.

12. תקנה 8- סמכות שיפוט שיורית של בית המשפט בירושלים- מציעים למחוק את הסיפא לפיה "ואולם רשאי בית המשפט בירושלים להורות אחרת אם סבר שבנסיבות העניין יהיה הדיון בבית משפט אחר מתאים יותר לבעלי הדין". שכן, בכל מקרה, נשיא בית המשפט העליון רשאי להחליט אחרת לפי סעיף 78 לחוק בתי המשפט.

13. תקנה 9(א) - מציעים לתקן את הנוסח כך שהסיפא תמחק "שבמענה לו יוגש כתב הגנה" ובמקום זאת להוסיף תקנה בנוסח הבא - "9א. במענה לכתב תביעה יוגש כתב הגנה".

14. הליכים מיוחדים - סבורים שישנה חשיבות רבה להמרצת פתיחה ולטען ביניים ויש להחזיר הליכים אלה לתקנות. הליך של המרצת פתיחה (לפחות בתל אביב) זוכה למועדים תכופים יותר בין הדיונים וההליך מסתיים מהר יותר מהליך רגיל. לכן, לא ברור כיצד יתנהלו לפי התקנות החדשות הליכים פשוטים שצריכים להסתיים מהר כגון סעד הצהרתי בענין בעלות על רכב לצורך עיקול וכו'.

15. תקנה 9(ב) - מועד להגשת כתב הגנה. מציע לתקן את התקנה כך שגם כתב הגנה המוגש במענה לתביעה שעניינה נזק גוף יוגש תוך 60 ימים ורק כתבי הגנה ברשלנות רפואית יוגשו תוך 150 ימים.

16. תקנה 9(ג) - יש להבהיר את הנוסח ולהפנות לתקנות הרלבנטיות. כך למשל, "כותרת כאמור בתקנה 10 ו-12 בהתאמה"; "עיקר הטענות: בכתב התביעה - הסעדים המבוקשים ופירוט תמציתי של עילות התביעה כמפורט בתקנה 11 ו-13 בהתאמה"; "טיעון עובדתי: פירוט העובדות המבססות את טענות בעלי הדין כמפורט בתקנה 14".

17. פל"ד - מבקש לעגן בתקנות הרלבנטיות צו מובנה שיאפשר לחברת הביטוח לפנות למשרד הרישוי לצורך קבלת מידע בדבר רישיון נהיגה בתוקף.

18. תקנה 10(7) - צריך לציין/לצרף "מלווה החלטות" להליך.

19. תקנה 26 - מציעים להוסיף תקנת משנה (ג) שלפיה יתאפשר לכל צד רלבנטי להצטרף להליך [הערה: הובהר שאין צורך כי יש את תקנה 46(א)].

20. תקנה 9(ד) - יש לקבוע במפורש שניתן להגיש בקשה להגדלת היקף כתב התביעה לפני הגשת התביעה. מציעים להוסיף תקנה מקבילה לתקנה 16 כך שיתאפשר לתובע להגיש את החלק השלישי של כתב התביעה מאוחר יותר כך לא שלא יידרש להגיש כתב תביעה ועמו בקשה להגדלת היקף כתב התביעה.

21. תקנות 10(1) ו-10(14) - מבקשים למחוק תקנות אלה מכיוון שהמשמעות שלהן היא הכבדה על עורכי הדין וייקור השירות ללקוחות. [הערה: סמכות נשיא בית המשפט לנייד תיקים ממילא קיימת בסעיף 49 לחוק בתי המשפט].

22. תקנה 10(8) - פרופ' איינהורן העירה לגבי המונח "סוג תביעה". [הערה: הרשימה של סוגי תביעות ונושאים שמפרסם מנהל בתי המשפט קיימת מזה שנים רבות. הובאו בפניה דוגמאות כגון: תביעה כספית, תביעה במקרקעין].

23. מבקשת להחזיר תקנות שנשמטו מהתקנות הקיימות, ובכלל זאת תקנות 76-84.